

ΑΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ

ΙΑΤΡΟΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ
ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Άγιος Λουκάς ο Ευαγγελιστής

Άγιος τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας

Ἐνας ἀπό τούς τέσσερις Εὐαγγελιστές

Ἐνας ἐκ τῶν συνεργατῶν
τοῦ Ἀποστόλου Παύλου

ΒΙΟΣ

- Σύμφωνα με την παράδοση, γεννήθηκε στην **Αντιόχεια** της Συρίας, έζησε τον **πρώτο αιώνα** και ήταν πολύ **μορφωμένος**.
- Ήταν συνοδός και **συνεργάτης** του **αποστόλου Παύλου** από τη δεύτερη ακόμη αποστολική περιοδεία του και τον συνόδευσε στη **Μακεδονία** και στη **Ρώμη**.
- Ως προς τη δράση του μετά τον θάνατο του Παύλου δεν γνωρίζουμε πολλά. Σύμφωνα με την παράδοση, ο Λουκάς κήρυξε την χριστιανική πίστη στη **Δαλματία, Γαλλία, Ιταλία, Μακεδονία** και στην **Αχαΐα**. Αναφέρεται ότι διέσχισε τη **Λιβύη** κι έφθασε στην **Αίγυπτο**. Εκεί χειροτονήθηκε **επίσκοπος** στην περιοχή της **Θηβαΐδας**, όπου και πέθανε μάλλον σε ηλικία 74 ετών. Άλλοι πατέρες αναφέρουν ότι πέθανε στη **Θήβα της Βοιωτίας**.
- Παλαιότατη παράδοση θέλει τον Λουκά ζωγράφο, που φιλοτέχνησε μάλιστα την **εικόνα** της **Παναγίας**. Τα έργα του, το «**Ευαγγέλιο**» και οι «**Πράξεις Αποστόλων**», παρουσιάζουν ευχέρεια χρήσης της Ελληνιστικής Κοινής και θεωρούνται από τα πρώτα ιστορικά μνημεία τού χριστιανισμού.
- Η μνήμη του εορτάζεται στις **18 Οκτωβρίου**.

ΒΙΟΣ

- Ο Απ. Λουκάς ήταν όχι από τους δώδεκα αλλά από τους εβδομήκοντα μαθητές του Κυρίου, προσέφερε στην ανθρωπότητα τον μεγαλύτερο θησαυρό: **Το Ιερό Ευαγγέλιο και τις Πράξεις των Αποστόλων.**
- Δεκαπέντε χρόνια μετά την Ανάληψη του Χριστού, άρχισε να γράφει όσα άκουσε από τον Απόστολο Παύλο και άλλους Αποστόλους, περί της ζωής του Κυρίου. Αυτός μάλιστα είναι ο μόνος από τους Ευαγγελιστές που αναφέρει την γέννηση του Τιμίου Προδρόμου και τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου. Επίσης κατέγραψε τις περισσότερες παραβολές μέσα στο Ευαγγέλιό του.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

ΟΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΠΟΥ ΕΖΗΣΕ ΚΑΙ ΔΙΔΑΞΕ Ο ΙΗΣΟΥΣ

Οι αριθμοί αντιστοιχούν σε ενότητες του βιβλίου

ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

1

2

3

4

5

6

Ἀπολυτίκιον

- Λουκᾶν τὸν θεηγόρον καὶ τοῦ Παύλου συνέκδημον καὶ Εὐαγγελίου τοῦ τρίτου συγγραφέα θεόπνευστον, ἐν ὕμνοις τιμήσωμεν, πιστοί, ὡς ἄξιον ἐργάτην τοῦ Χριστοῦ. Τῷ φωτί γὰρ τοῦ Κυρίου καταυγασθεὶς μετέδωκε φῶς τῷ κόσμῳ. Γράψας τὰς θαυμαστάς παραβολάς, σύστασιν ἐκκλησίας τε τῇ ἐπελεύσει τοῦ πνεύματος ἱστορησάμενος.

ΚΑΤ'Α ΛΟΥΚΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

- Έλάχιστα στοιχεία έχουμε για τη ζωή του Ίησοῦ μέχρι τήν ἔναρξη τῆς διδασκαλίας Του καί τά περισσότερα προέρχονται ἀπό ἀμφισβητούμενες πηγές.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Λουκ. 2,39

Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὴν πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέτ.

Και αμέσως, όταν ο Ιωσήφ και η Μαρία εξετέλεσαν όλα όσα ο νόμος του Κυρίου ώριζε, επέστρεψαν εις την Γαλιλαίαν, εις την πατρίδα των την Ναζαρέτ.

Λουκ. 2,40

Τὸ δὲ παιδίον ἠΐξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι πληροῦμενον σοφίας, καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.

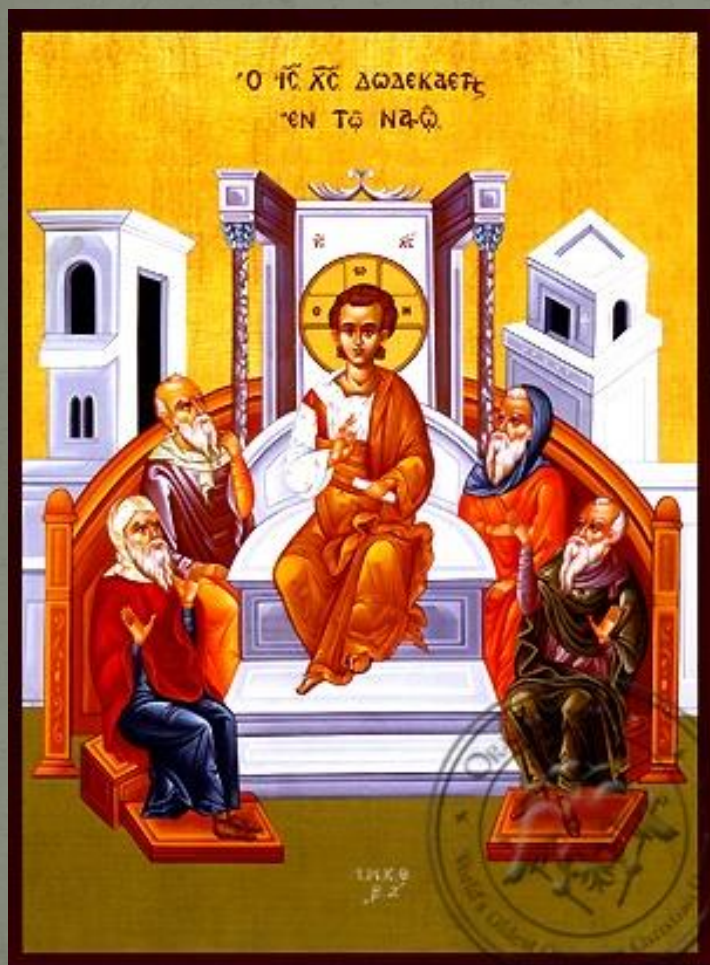
Το δε παιδίον ηΐξανε κατά το σώμα και ισχυροποιεῖτο πολύ κατά το πνεύμα και επληρούτο από σοφίαν, την οποίαν εις αυτό μετέδιδεν, καθόσον επροχωρούσε η ηλικία του, η ενωμένη με αυτό θεία του φύσις. Και χάρις Θεού ήτο εις αυτό, η οποία το επροφύλασσε αμόλυντο από κάθε αμαρτίαν, το καθωδηγούσε δε και το ενίσχυε προς κάθε αρετήν.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. Τι γνωρίζουμε για τα παιδικά χρόνια του Ιησού;
2. Πώς έζησε ο Ιησούς στη Ναζαρέτ;
3. Ποια ήταν η σχέση που είχε με τα αδέρφια Του;
4. Πώς φερόταν;
5. Πήγε σχολείο;

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑΕΤΗΣ ΣΤΟ ΝΑΟ

- Ο Ευαγγελιστής Λουκάς μάς μεταφέρει ένα γεγονός της παιδικής ηλικίας του Ίησοῦ

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑΕΤΗΣ ΣΤΟ ΝΑΟ

Λουκ. 2,41

Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλήμ τῇ ἐορτῇ τοῦ πάσχα.

Λουκ. 2,42

καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἐορτῆς

Λουκ. 2,43

καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

Λουκ. 2,44

νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδείᾳ εἶναι ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτησαν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς·

Λουκ. 2,45

καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ ζητοῦντες αὐτόν.

Και ἐπήγαιναν οι γονεῖς του κάθε ἔτος εἰς την Ἱερουσαλήμ, δια την εορτὴν του πάσχα.

Και ὅταν το παιδίον ἐγένε δώδεκα ἐτῶν, ἀνέβησαν μαζὴ με αὐτὸ εἰς τα Ἱεροσόλυμα, σύμφωνα με την συνήθειαν που εἶχε καθιερώσει ο νόμος δια την εορτὴν.

Ὅταν δε ετελείωσαν αι ἡμέραι της ἐκεῖ παραμονῆς των, καθὼς ἐγύριζαν προς την Ναζαρέτ, ἀπέμεινε το παιδίον Ἰησοῦς εἰς την Ἱερουσαλήμ και δεν ἀντελήφθησαν τούτο ο Ἰωσήφ και η μητέρα αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ δε ἐνόμισαν ὅτι ἦτο εἰς την συνοδείαν των προσκυνητῶν, ἐπροχώρησαν μιας ἡμέρας δρόμον μεταξύ των συγγενῶν και των γνωστῶν.

Ἐπειδὴ δε τον εὐρήκαν, ἐπέστρεψαν εἰς την Ἱερουσαλήμ, ἀναζητοῦντες αὐτόν καθ' ὁδόν, μήπως ἦτο μεταξύ των ἐρχομένων προσκυνητῶν.

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑΕΤΗΣ ΣΤΟ ΝΑΟ

Λουκ. 2,46

**καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ
καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα
αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς·**

Λουκ. 2,47

**ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ
ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.**

Και ὅταν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, εὗρον αὐτὸν ἐπεὶ ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας καθέσθαι εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ναοῦ, ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, νὰ τοὺς ἀκούῃ καὶ νὰ τοὺς ἐρωτᾷ διὰ σπουδαία καὶ ὑψηλά ζητήματα, ἀσυνήθη διὰ τὴν παιδικὴν τοῦ ἡλικίαν.

Καὶ ὅλοι ὅσοι τὸν ἤκουαν, ἐθαύμαζαν διὰ τὴν μοναδικὴν νοημοσύνην καὶ τὰς ἀπαντήσους.

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑΕΤΗΣ ΣΤΟ ΝΑΟ

Λουκ. 2,48

καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἢ μητέρα αὐτοῦ εἶπε· τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κάγῳ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε.

Λουκ. 2,49

καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ἤδείτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς μου δεῖ εἶναι με;

Λουκ. 2,50

καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.

Λουκ. 2,51

καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μητέρα αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

Λουκ. 2,52

Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφία καὶ ἡλικία καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

Και ὅταν ο Ἰωσήφ και η Μαρία τον εἶδαν, κατελήφθησαν ἀπὸ ἐκπληξιν και η μητέρα του εἶπε πρὸς αὐτὸν· “παιδί μου, τι εἶναι αὐτὸ που μας ἔκαμες και ἐμεινες οπίσω; Ἰδοὺ ο πατέρας σου και ἐγὼ με πόνον και μεγάλην ἀνησυχίαν σε ἀναζητούσαμε”.

Και εἶπε πρὸς αὐτούς· “διατί με ἐζητούσατε; Δεν ἐγνωρίζατε ὅτι στον οἶκον του Πατρὸς μου πρέπει να εἶμαι;” (Υπενθύμισε εἰς αὐτούς ὅτι πατήρ του δεν ἦτο ο Ἰωσήφ, ἀλλ' ο Θεός, του οποιῶ ο ναός ἦτο ο οἶκος του).

Και αὐτοὶ δεν ἐνόησαν τον λόγον, που τους εἶπε, διότι δεν ἠμποροῦσαν να εἰσχωρήσουν στο μέγα μυστήριον της ἐνανθρωπήσεως του Υἱοῦ του Θεοῦ.

Και ο Ἰησοῦς κατέβηκε μαζί των ἀπὸ τα Ἱεροσόλυμα εἰς την Ναζαρέτ και υπήκουεν εἰς αὐτούς κατὰ πάντα. Και η μητέρα του διατηροῦσε ὅλα τα λόγια και τα συμβάντα αὐτὰ εἰς την καρδίαν της και εἰς την μνήμην της.

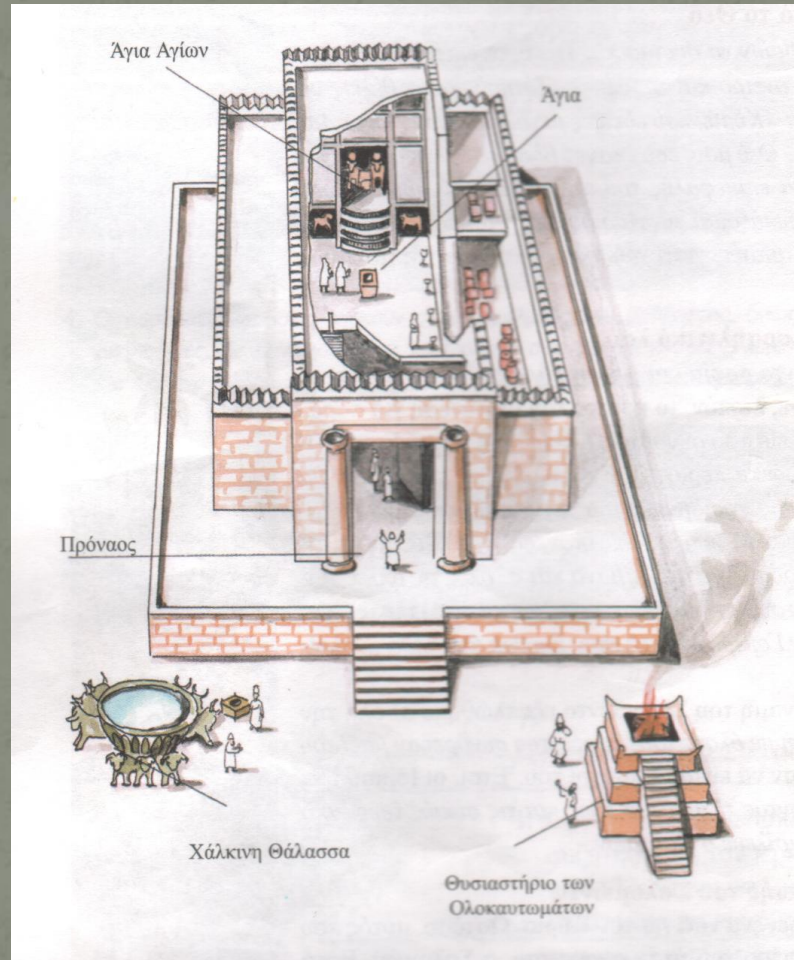
Και ο Ἰησοῦς προῶδευε συνεχῶς κατὰ την σοφίαν και κατὰ την ἀύξησιν του σώματος και κατὰ την χάριν, που ἐλάμβανε ὀλονέν και πλουσιωτέραν ἀπὸ τον Θεόν και κατὰ την ἐκτίμησιν και τον θαυμασμόν, που ἀπελάμβανε ἐκ μέρους των ἀνθρώπων δια τα πολλὰ και θεία χαρτίσματά του.

Ο ΝΑΟΣ

Ο ΝΑΟΣ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. Τι φανέρωσε ο Ιησούς;
2. Υπογραμμίστε την απάντηση του Ιησού στη μητέρα Του.

ΒΑΠΤΙΣΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Η ΒΑΠΤΙΣΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Λουκ. 3,1

Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος,

Λουκ. 3,2

ἐπ' ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ,

Λουκ. 3,3

καὶ ἦλθεν εἰς ὅλην τὴν περιοχὴν τοῦ Ἰορδάνου, κηρύσσων πρὸς τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ προτρέπων αὐτοὺς νὰ βαπτισθοῦν βάπτισμα μετανοίας, δια νὰ πάρουν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν που θὰ τοὺς ἐδίδεν ἐντὸς ολίγου ὁ Μεσσίας.

Κατὰ δε το δέκατον πέμπτον ἔτος της αυτοκρατορίας του Τιβερίου Καίσαρος, ὅταν ηγεμῶν της Ἰουδαίας ἦτο ὁ Ποντιος Πιλάτος, καὶ τετράρχης της Γαλιλαίας ὁ Ἡρώδης Αντίπας, ὁ δε Φιλίππος, ὁ ἀδελφός αὐτοῦ, τετράρχης της Ἰτουραίας καὶ της Τραχωνίτιδος χώρας καὶ ὁ Λυσανίας τετράρχης της Ἀβιληνῆς,

ὅταν ἀρχιερεῖς εἰς Ἱεροσόλυμα ἦσαν ὁ Ἄννας καὶ ὁ Καϊάφας, διέταξεν ὁ Θεός τὸν Ἰωάννην τὸν υἱὸν τοῦ Ζαχαρίου, που ἔμενεν εἰς τὴν ἐρήμον,

καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν,

Η ΒΑΠΤΙΣΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Λουκ. 3,4

ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ·

Λουκ. 3,21

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ Ἰησοῦ ἀπισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεωχθῆναι τὸν οὐρανὸν

Λουκ. 3,22

καὶ καταβῆναι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον σωματικῶς εἶδει ὡσεὶ περιστράναν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι λέγουσαν· σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.

Αυτό δε το ἔργο του Ιωάννου εἶχε προαναγγελθῆ τα θεόπνευστα λόγια του Ησαΐου, ο οποίος εἶχε προφητεύσει "θα ακουσθῆ φωνὴ ἀνθρώπου, ο οποίος κρᾶζει εἰς τὴν ἐρημον και λέγει, ετοιμάσατε τὴν οδὸν του Κυρίου, κάμετε ἴσους και ομαλούς του δρόμους του, ἀπό τους οποίους θα περάση (προπαρασκευάσατε δηλαδή τας καρδίας σας, διά να σας επισκεφθῆ ο Λυτρωτής)/

Πριν ὁμως φυλακισθῆ ο Ιωάννης και ἀφού εβαπτίσθη ὅλος ο λαός, που εἶχεν ἔλθει στον Ιορδάνην, και ὅταν ο Ιησοῦς εβαπτίσθη και προσήχετο, ηνοιχθη ο ουρανός

και κατέβηκε το Πνεῦμα το Ἅγιον με μορφήν εξωτερικὴν και σωματικὴν που εμοιαζε προς περιστράναν και ἦλθε φωνὴ ἀπό τον ουρανόν, που ἔλεγε· "συ εἶσαι ο υἱός μου ο ἀγαπητός, εἰς σε ἔχω ευαρεστηθῆ, διότι και ως ἄνθρωπος ετήρησες ὅλα ὅσα εἶναι ἀρεστά εἰς ἐμέ".

ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΠΟΤΑΜΟΣ ΣΗΜΕΙΟ ΒΑΠΤΙΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. Ποια ιστορικά στοιχεία μας παραδίδει ο Άγιος Λουκάς στο Ευαγγέλιό του;
2. Πώς ερμηνεύεται η περικοπή από την Παλαιά Διαθήκη;

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος,
- ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας,
- καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου,
Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς
Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας,
- καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος,
- ἐπ' ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα,

ΕΡΩΤΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- «φωνή βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ»

(ΠΡΟΦ. ΗΣΑΪΟΥ)

ΚΑΙ .. ΛΙΓΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ

1.	ΓΕΝΝΗΣΗ	• 40 ΗΜΕΡΩΝ
2.	ΠΕΡΙΤΟΜΗ	• 12 ΕΤΩΝ
3.	ΥΠΑΠΑΝΤΗ	• 30 ΕΤΩΝ
4.	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΟ ΝΑΟ	• 8 ΗΜΕΡΩΝ
5.	ΒΑΠΤΙΣΗ	• 0 ΗΜΕΡΩΝ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ

Απλές και σύνθετες λέξεις

Παράγωγα και ομόρριζα : «φωνή»

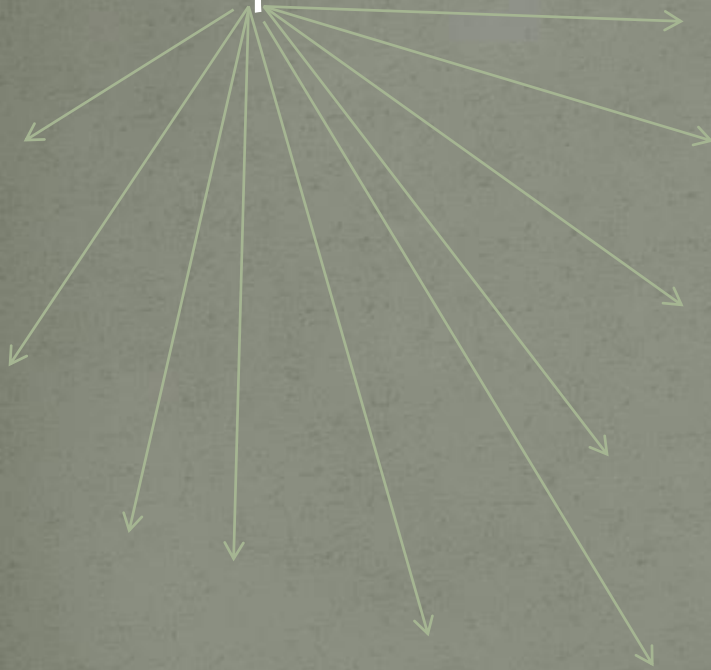
ΧΩΡΙΣΤΕ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ ΣΕ ΑΠΛΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΤΕΣ

1. ἀρχιερέως
2. μετανοίας
3. ἄφεσιν
4. βίβλω
5. Προφήτου
6. Φωνή
7. Τρίβους
8. Γονεῖς
9. Ἱεροσόλυμα
10. ἔθος
11. ἡμέρας
12. παῖς
13. συνοδεία
14. συγγενέσι

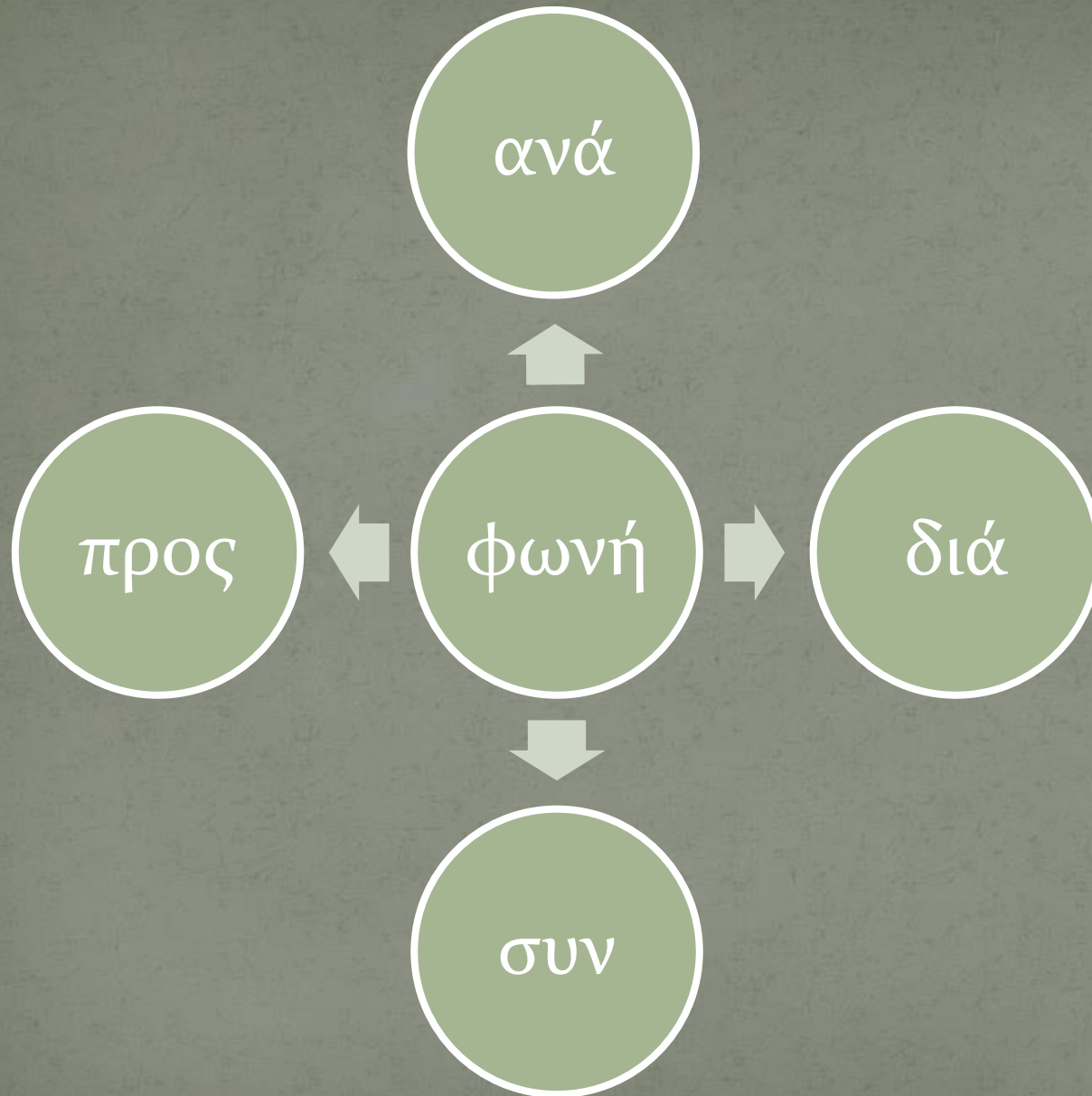

ΟΜΟΡΡΙΖΕΣ ΛΕΞΕΙΣ, ΑΠΛΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΤΕΣ

- Φωνή

ΡΗΜΑΤΑ

Αλλά

φωνάζω

φωνή

Σχηματίστε
παράγωγες απλές
και σύνθετες λέξεις
ακολουθώντας το
σχεδιάγραμμα

Με επίθετα ή
ουσιαστικά

Καλός
Ύψος
Μικρός
Μεγάλος

Με παραγωγική
κατάληξη
-ητικός, -ητός,

Με επιρρήματα ή
προθέσεις
Ευ, παρά, α-, πολύ, συν

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΛΕΞΕΩΝ

- Διαφωνώ, συμφωνώ, αντιφωνώ, αναφωνώ, προσφωνώ
...αλλά φωνάζω
- Εύφωνος, καλλίφωνος, άφωνος, πολύφωνος,
μεγαλόφωνος, παράφωνος, σύμφωνος, φωνητός,
φωνητικός, μικρόφωνος
- Ευφωνία, πολυφωνία, προσφώνηση

ΚΑΙ ΩΣ ΠΡΩΤΟ ΣΥΝΘΕΤΙΚΟ:

- φωνακλάς, φωνάρα, φώνημα, φωνήεν, φωνασκώ,
φωνασκία, φωναχτά, φωνογράφος, φωνοληψία,
φωνολογία

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

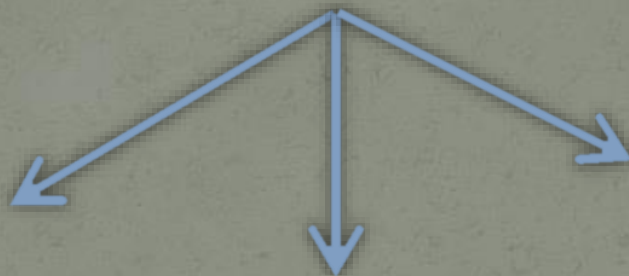

Α' ΚΛΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Β' ΚΛΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΚΛΙΣΕΙΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Α' ΚΛΙΣΗ

Α: -ας, -ης

Θ: -α, -η

Β' ΚΛΙΣΗ

Α: -ος, -ους

Θ: -ος, ους

ΟΥ: -ον, -ουν

Γ' ΚΛΙΣΗ

Α+Θ+ΟΥ

π.χ. πόλις, τάπης

Α' ΚΛΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

	αρσενικά		θηλυκά		αρσενικά και θηλυκά
	ενικός αριθμός				πληθυντικός αριθμός
ονομαστική	-ας	-ης	-α	-η	-αι
γενική	-ου	-ου	-ας/-ης	-ης	-ῶν
δοτική	-α	-η	-α/-η	-η	-αις
αιτιατική	-αν	-ην	-αν	-ην	-ας
κλητική	-α	-η/-α	-α	-η	-αι

Β' ΚΛΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

	αρσενικό και θηλυκό		ουδέτερο	
	ενικός αριθμός	πληθυντικός αριθμός	ενικός αριθμός	πληθυντικός αριθμός
ονομαστική	-ος	-οι	-ον	-α
γενική	-ου	-ων	-ου	-ων
δοτική	-ω	-οις	-ω	-οις
αιτιατική	-ον	-ους	-ον	-α
κλητική	-ε	-οι	-ον	-α

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ.